

MAGASIN TIL VEJLEDERE

VEJLEDEREN

2 - APRIL 2017

Tema om køn:

**Vejledningen
bør være
kønsblind**

TEKST//

CHARLOTTE KNAGH TROJAHN

FORMAND FOR DANMARKS VEJLEDERFORENING

Vejledning bør bryde kønsopfattelser

I skrivende stund viser kalenderen den 8. marts. Kvindernes internationale kampdag. På en dag som denne må vi også i relation til vejledning tænke over, om køn spiller en rolle i relationen mellem vejleder og vejledte, og derfor også, i den samtale mødet ender ud i.

Helt at sige os fri for, at køn er en faktor, der spiller ind i vores vejledning, kan vi nok ikke. Men vi kan bestræbe os på det. Mon ikke vi alle har siddet over for en vejledningssøgende, vi har fundet tiltrækkende eller frastødende, eller hvor alle vores fordomme om den "dovne teenagedreng" eller "flittige 12-talspige" har blokeret for en ren objektiv tilgang?

Jeg skal i hvert fald være den første til at indrømme, at jeg har oplevet sådanne situationer. Her kræver det noget ekstra af den professionelle vejleder at sætte sig ud over køn for at møde den vejledningssøgende fordomsfrit, og som det menneske han/hun nu engang er.

Til gengæld er det netop det, vi er trænet i, og som gør den professionelle vejledningssamtale til noget andet end en snak med mor, far, onkler, tanter, venner m.fl.

Vi er som vejledere bevidste om, at her er der en barriere, som vi skal se ud over, for det er netop målet, at samtalen skal blive fordomsfri og i øjenhøjde. Det er derfor en farlig kurs visse dele af vejledningsfeltet er slået ind på, hvor mor og far skal være de primære vejledere for den unges vej til uddannelse og job. Ud over den åbenlyse mangel på viden om mulighederne som forældrene kan have, er der altså også en udfordring i, at mor og far ikke har den fornødne professionalisme til at møde den unge uden at være forhåndsindtagede og måske også præget af kønsstereotyper, de ikke er bevidste om.

Så når vi snakker kampdag, ligestilling og køn, mener jeg, at vejledning ydet af professionelle er en vigtig medspiller i forhold til at få brudt kønsmæssige stereotyper på uddannelserne og på arbejdsmarkedet.

Charlotte K. Trojahn

VEJLEDEREN #2

April 2017

UDGIVER

Danmarks Vejlederforening
www.vejlederen.org

FORMAND

Charlotte Knagh Trojahn
formand@danmarksvejlederforening.dk
Tlf. 32 34 14 34

REDAKTION

Torben Elsig-Pedersen (ansv.)
Magasinhuset. www.magasinhuset.dk
redaktionen@magasinhuset.dk
Tlf. 40 94 57 40

BLADUDVALG

Helene Valgreen (formand)
Anette Jochumsen
Maria Jorsal
Christina Rath
Anja Mee Foldberg

SKRIBENTER

Randi Skovhus
Rie Thomsen
Rita Buhl
Charlotte Knagh Trojahn
Svend Krosgaard Jensen
Torben Elsig-Pedersen

ABONNEMENT

Stig Ravn
stig@danmarksvejlederforening.dk
Tlf. 86 26 02 80

ANNONCER

AC-AMS Media ApS,
Allan Christensen
Tlf. 21725939 eller 61142530
ac@ac-annoncer.dk

LAYOUT

Kim Jønsson, Magasinhuset

WEB

Stine Valgreen
stine@danmarksvejlederforening.dk

UDGIVELSER 2017

#1: Onsdag d. 01. februar
#2: Onsdag d. 05. april
#3: Onsdag d. 14. juni
#4: Onsdag d. 06. september
#5: Onsdag d. 25. oktober
#6: Onsdag d. 13. december

Deadline ca. tre uger før udgivelse.
ISSN-nr.: 1604-584X

TRYK

Specialtrykkeriet Arco

FORSIDETEGNING:

Julie Gry Sveistrup

04

Siden sidst //
Nyt om uddannelse, job og vejledning

06

10 skarpe til Frida Wikstrand //
Kønsnormer på spil i vejledningen

08

Tema: Køn og vejledning //
Rikke og Asger vælger modsat

10

Tema: Køn og vejledning //
Ligestilling ikke slået igennem

16

Klummen //
Dårligt arbejdsmiljø

22

Debat //
Sociale kompetencer

24

3 x R //
Ekspertudvalg mangler indblik

28

Danmark Rundt

31

Eftertanken //
Findes der forkerte uddannelsesvalg?

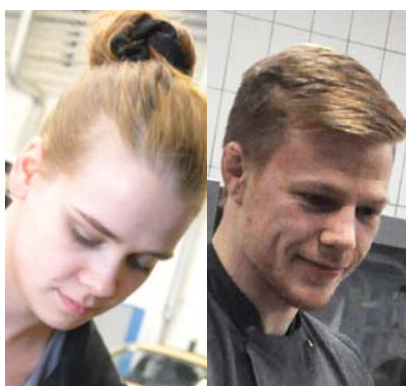
// Gymnasierne vil gerne have deres institutioner fyldt op, og det hensyn lader til at veje tungere end hensynet til landets og de unges fremtid. Det nytter ikke noget, at vi står med en stor mængde unge mennesker, som bliver desillusionerede, fordi de ender med en treårig gymnasial uddannelse, som de ikke kan bruge til noget, fordi den opnåede eksamen er for lav,

Hanne Bødker-Petersen
Adm. direktør, SCT
Transport til Altinget

6

Vejlederne bør være mere på vagt over for egne normer til køn, mener Frida Wikstrand.

8

Rikke blev mødt af en advarsel, da hun ville ind i bilbranchen. Asger tænkte ikke over, at ernæring er et kvindefag.

22

Hvordan får vi den store gruppe af unge ledige inkluderet, spørger Rasmus Kjær i debatten.

REDIGERET AF //

TORBEN ELSIG-PEDERSEN, REDAKTØR

Loft giver frafald

For to ud af tre er presset steget for at foretage det rette studievalg med indførelsen af begrænsningen på dobbeltuddannelse. Det får knap hver tredje til at udskyde det store valg for at være helt sikker på ikke at ramme uddannelsesløftet. Det viser en ny undersøgelse foretaget af uddannelsesmediet Studentum.dk.

Jobbonus uden effekt

To forsøg, hvor langtidsledige kontanthjælpsmodtagere og ledige, enlige forsørgere har haft udsigt til en skattefri præmie oven i lønningsposen, har ikke fået flere i arbejde. Det viser en evaluering, som KORA har foretaget af to forsøgsordninger med jobpræmier.

De to ordninger har sigtet på hver sin målgruppe af ledige, nemlig langvarigt ledige på kontanthjælp og ledige, enlige forsørgere. Begge ordninger stillede en skattefri præmie på fire procent af månedslønnen eller højst 600 kroner i udsigt til de ledige, der fandt sig et arbejde. Begge ordninger har kørt over en periode på to år.

Praktiske færdigheder skal tælle med

Regeringen og Dansk Folkeparti vil fremover have, at uddannelsesparathedsvurderingen (UPV) skal have en ny praksisfaglig dimension.

I dag vurderer skolen elevens faglige, personlige og sociale forudsætninger. Regeringen og Dansk Folkeparti deler imidlertid opfattelsen af, at denne vurdering ikke er tilstrækkelig nuanceret i forhold til at vurdere elevernes reelle formåen. Derfor er regeringen og Dansk Folkeparti enige om, at der i efteråret 2017 fremsættes forslag til ændring af vejledningsloven om indførelse af en praksisfaglig dimension i UPV.

Forslaget har vakt en del undren i skolekredse, da der stort set ikke undervises i praktiske fag i udskolingen. Lærerne er derfor skeptiske i forhold til, hvordan de skal vurdere elevernes praktiske evner.

Vil være klogere på frafald

Hvordan kan det være, at nogle unge voksne gentagne gange vælger at afbryde uddannelser, mens andre unge med samme baggrund formår at gennemføre? Et nyt forskningsprojekt ved DPU sætter fokus på personlige beslutningsprocesser i relation til frafald.

Frafaldet blandt de unge voksne mellem 18-24 år er en særlig udfordring, da denne målgruppe ofte har haft flere uddannelsesafbrud bag sig. For den enkelte er det et nederlag, især hvis det sker gentagne gange, og for samfundet er det dyrt.

»De forskellige årsager til, at unge gentagne gange falder fra på uddannelser, er velkendte fra forskningen. Vi har også meget præcise billeder af, hvilke unge voksne der har større risiko for at falde fra. Deres sociale baggrund, opvækstvilkår, etnicitet, køn, forhold uden for uddannelsesstedet osv. Men vi ved alt for lidt om den personlige proces, som fører til, at nogle unge afbryder et uddannelsesforløb,« siger professor Bjarne Wahlgren fra DPU, Aarhus Universitet.

Frafald fra uddannelse har mange negative konsekvenser og er særligt alvorligt for gruppen af udsatte unge, som oplever hvert frafald som endnu et nederlag og marginalisering.

»Når unge vælger at afbryde et uddannelsesforløb, er det ikke et spontant valg, der træffes fra den ene dag til den anden. Det er tværtimod resultatet af en længere proces hos den enkelte unge. Der er da også mange unge, der har samme profil som dem, der falder fra, som alligevel gennemfører uddannelser. Derfor er det nødvendigt at forstå den beslutningsproces, de unge går igennem, hvis det skal lykkes at udvikle bæredygtige metoder for fastholdelse,« siger Bjarne Wahlgren.

Brobygning på højskoler motiverer

Et brobygningsforløb på højskoler og frie fagskoler motiverer udsatte unge i kontanthjælpssystemet til læring og uddannelse, viser evalueringsrapport fra Center for Ungdomsforskning. Projektet viser, at flere unge har positive erfaringer med forløbet og er blevet mere motiveret til uddannelse.

Kulturminister Mette Bock siger:

»På højskolerne bliver man ikke til noget, men til nogen – og det kan være vejen til at finde ud af, hvad man vil lave.«

Diplom i Uddannelses-, Erhvervs- og Karrierevejledning som digital uddannelse?

Uddan dig til vejleder i et fleksibelt, digitalt undervisningsforløb, når UC SYD fra september 2017 tilbyder Diplom i Uddannelses-, Erhvervs- og Karrierevejledning (DUEK) som digital uddannelse. Uddannelsens indhold og krav følger den ordinære DUEK, men undervisningen foregår digitalt med udgangspunkt i principper om Cooperative Learning.

Læs mere om uddannelsen og tilmeld dig senest 15. juni 2017

evu.ucsyd.dk/uddannelse/19

TEKST //

SVEND KROGSGAARD JENSEN, JOURNALIST

Gør op med ekskluderende normer

Køn spiller en væsentlig rolle i forhold til den enkeltes karrierevalg. Vi har en række ubevidste forventninger til drenge og pigers erhvervsvalg, og på den måde er vi med til at opretholde et kønsopdelt og ekskluderende arbejdsmarked. Vejledere bør være opmærksomme på egne normer og være på vagt, når disse er i spil

_01

Er der forskel på Sverige og Danmark i forhold til diskussionerne om køn?

I Sverige har der været en stor opmærksomhed på, at kønnene ikke må ekskludere. Det har blandt andet givet sig udslag i, at alle der arbejder i skolen skal bidrage til, at elevernes erhvervs- og studievalg ikke begrænses af køn og kulturel og social baggrund. Men vi plejer samtidigt at sige, at Sverige har et af de mest kønsopdelte arbejdsmarkeder i verden. I forbindelse med et oplæg, jeg skulle holde i Danmark, forsøgte jeg uden held at finde statistikker, der sagde noget om kønsfordelingen i de unges erhvervsvalg. Noget der bliver lavet statistikker over hvert år i Sverige. Til gengæld var det let at finde materiale om, hvordan unge med anden etnisk baggrund vælger. Noget man ikke lige finder i Sverige. Så der er forskelle, men jeg har fået fortalt, at de helt grundlæggende måder at betragte kønnene i forhold til erhverv er sammenlignelige i de to lande.

_02

Hvorfor er det vigtigt at kigge på kønsforskelle?

Man kan for eksempel se, at kvinder i Sverige i løbet af et arbejdsliv tjener i snit et par millioner mindre end mænd i tilsvarende job. Mange kvinder er desuden deltidsansatte og har lavere pension, så kønnene har konsekvenser på mange måder i vores liv. Alle har således ikke samme muligheder for magt over deres liv og økonomiske selvstændighed.

_03

Er det noget, der kan ændres?

Kigger man på kønnene udelukkende ud fra biologien, har vi fokus på de forskelle, der er, og der er en fare for at fastholde de mønstre, vi ser, fordi det jo ikke lige er til at ændre på kønnene. Men kigger vi på det, vi kalder socialt konstrueret køn, er det noget, vi selv har skabt, og noget vi derfor kan ændre på.

_04

Hvad er socialt konstrueret køn?

Med socialt konstrueret køn eller "gender" betragter vi kønnene i forhold til de forestillinger og forventninger, vi har. Vi kigger på, hvordan vi understøtter børnenes opfattelse af at være pige eller dreng. Forsøger at kigge bag om hvorfor lyserødt er for piger og blå for drenge, når det ikke altid har været sådan. Ser kønsforskellene som kulturelt og socialt betingede. Det socialt konstruerede køn er således ikke noget endegyldigt. Hvilket bliver meget tydeligt, når der er nogle, der bryder med vores vante forestillinger, som for eksempel de mandlige postbude, der for nogle år siden i en varmebølge begyndte at gå med nederdel, fordi den mandlige uniform kun gav dem mulighed for lange bukser, mens kvinderne kunne bruge nederdel. Det blev en kæmpe historie i nyhederne.

// Vejlederne skal være specielt opmærksomme på, at de også har faste forestillinger om job og køn.

_05

Hvad betyder det for vores syn på forskellige erhverv?

Der er meget stærke forestillinger, om hvordan vi ser de forskellige erhverv, og ofte omtaler vi nogle erhverv som kvindeerhverv og andre som mandeerhverv. Det viser sig, at vi har ret faste og stereotype billeder af, hvordan for eksempel håndværkere taler, bor og klæder sig, om hvad de interesserer sig for, læser, og ser i tv, og vi rangerer ofte de forskellige erhverv i forhold til hinanden, så noget er bedre end andet.

Frida Wikstrand dr. Phil. i arbeitsvitenskap ved Malmö Högskola: Vi har et kønsopdelt arbejdsmarked, og der sker en reproduktion af både køn og klassestrukturer.

_06

Hvor meget fylder køn i valget af erhverv?

Forskeren Linda Gottfredson har undersøgt hvorfor unge mennesker ikke følger deres drømme, når de vælger karriere. Hun konstaterer at køn, status eller social baggrund og interesser er de tre vigtigste parametre, og de to første er klart de stærkeste. Anna Hedenius og jeg kan dog se, at interesser tilskrives stor værdi for de unges motivation i forhold til valg af studie og arbejde. Men fokus på interesser risikerer at føre til en social reproduktion, da mange individer søger mod det, de kender og mod de steder, hvor de ikke afviger fra normen.

_07

Hvad betyder det, når man vælger erhverv?

Vi vælger i høj grad ud fra faste normative forestillinger. Vi har et kønsopdelt arbejdsmarked, og der sker en reproduktion af både køn og klassestrukturer. I den sammenhæng giver socialt konstrueret køn et bud på, hvorfor vi gør, som vi gør og derfor også ideer om, hvordan det kan ændres.

_08

Hvordan kan man ændre det?

Man er nødt til at kigge indad. Sætte spørgsmålstejn ved sine egne normer og være opmærksom på, hvornår man bliver offer for dem også på det ubevidste plan. Det kan være en god ide at være opmærksom på, når noget virkelig undrer en, som for eksempel det med postbudenes nederdele. Noget hvor man får sat spørgsmålstejn ved den rygradsopfattelse, man har. Men det er da svært, netop fordi vi ofte ikke er bevidste om, hvad der sker, og hvornår det sker.

_09

Hvad bør vejledere være opmærksomme på?

Der er behov for en normkritisk tilgang. Det handler om at synliggøre de forestillinger, vi har i forhold til køn og social baggrund, og dem skal vejledere være specielt opmærksomme på, da de selvfølgelig også har dem og er med til at skabe dem. Vejlederen skal kigge indad, skal synliggøre og italesætte normer, være opmærksomme på sprogets betydning i forhold til den måde vi taler om erhverv og køn. Kritisk gennemgå de materialer der bruges i vejledningen og overveje, hvordan man taler om fremtiden og andet samt have opmærksomheden rettet mod de normer, der ekskluderer.

_10

Er der slet ikke brug for normer?

Jeg er ikke ude efter et normfrit samfund. Normer er nødvendige for at samfundet kan fungere, men vi skal være opmærksomme på, at en række af normerne ekskluderer mange mennesker. I forhold til valg af erhverv begrænser de ekskluderende normer individet i at tænke på, hvilke muligheder fremtiden bringer og begrænser den enkeltes handlingshorisont.

Man er nødt til at diskutere normerne, ikke tage dem for givet og kigge på hvem der ekskluderes, og hvem der inkluderes med forskellige normer i forskellige situationer.

Tema: Køn og vejledning

Rikke studerer til personvognsmekaniker

Rikke Cæcilie Bang Dallengaard blev mødt af en advarsel, da hun ville ind i bilbranchen

Det er anderledes at være pige mellem alle de drenge, men på en god måde. Mine klassekammerater ændrer ikke på det, de taler om, bare fordi jeg er der. Og taler de om alt det med at gå i byen, og hvad de har gjort og ikke gjort, så tier jeg normalt bare stille.

Egentligt er jeg ikke en bilmage, men på et tidspunkt lavede jeg rustarbejde på min fars bil, og så fik jeg lyst til også at vide noget om mekanikken.

Vejlederen advarede mig som det første om, at det som pige kan være svært at finde en praktikplads, men det ser nu ud til at lykkes. Jeg har talt med en værkfører, der gerne ser flere kvinder i branchen blandt andet for, at man som værksted får lidt højere status hos kvindelige bilister, der afleverer deres bil.

Jeg er generelt meget godt tilfreds med den vejledning, jeg har fået. Men det var lidt skræmmende, at det startede med en advarsel. Selvom vejlederne måske ikke vil påvirke for meget, så må de jo gerne foreslå, at man tager et job i en mandeverden, for hvis ikke man hører om et fag, så ved man jo ikke, om man har interessen for det.

Tema: Køn og vejledning

Asger vil være ernæringsassistent

**Asger Dissing Pedersen
tænkte ikke over, at det
er et kvindefag**

Det har overrasket mig lidt, hvordan det er at arbejde på en kvindearbejdsplads. Vi har det fint sammen, men en gang imellem kan jeg godt savne nogle mænd. Der kan godt gå lidt hønsegård i det. Vi holder mange møder, og de kan godt være lidt lange med megen snak. Jeg er sikker på, at det kunne gøres hurtigere, hvis det havde været en mande arbejdsplads.

Jeg har altid interesseret mig for sund kost og ernæring, blandt andet fordi det har betydet meget i forhold til min judo-træning, derfor har jeg valgt ernæringsassistent og tænkte ikke så meget over det med piger og drenge.

Jeg har ikke fået så meget vejledning, men jeg føler mig godt behandlet af de vejledere, jeg har mødt. Der har dog aldrig været noget med, at vejlederen har udfordret mine valg og slet ikke i forhold til mulighederne i et kvindefag.

Det havde været fint med nogle flere udfordringer fra vejlederen, så man havde været klar over, at der er andre muligheder; også nogle der måske ikke lige automatisk ryger ind på lystavlen.

TEKST //

SVEND KROGSGAARD JENSEN, JOURNALIST

Vejledningen bør være kønsblind

Vi har et kønsopdelt arbejdsmarked, og de unge tager kønsspecifikke uddannelsesvalg. Et udvalg nedsat af den tidligere ligestillingsminister er lige på trapperne med en rapport, der blandt andet opfordrer til, at vejledningen i alle sammenhænge udfordrer kønsstereotype uddannelsesvalg. Det kræver en bevidst indsats af vejlederne, som skal kunne se gennem deres egne stereotype kønsopfattelser

Kvindelige automekanikere eller mandlige vuggestuepædagoger er ikke det, man finder mest af på det danske arbejdsmarked, der da også er et af de mest kønsopdelte i Europa. Opdelingen gælder både i forhold til fag og sektorer, der er domineret af det ene køn, men også en stribe jobfunktioner og placeringer i arbejdspladsens hierarki knytter sig til køn. Opdelingen går igen i de unges valg af uddannelse. Pigerne udgør for eksempel flertallet inden for uddannelserne i omsorg, sundhed, kontor og humaniora, mens mændene dominerer inden for håndværk, teknik, it og naturvidenskab.

»Der er helt åbenlyse skævheder, som betyder noget for den enkeltes muligheder. Samfundsmæssigt er der en risiko for, at vi ikke får fuldt udbytte af den enkeltes potentiale, og så har vi jo en lovgivning, som gerne skulle sikre, at alle uanset køn har lige muligheder. Så der er nok at tage fat i,« siger næstformand i Danmarks Vejlederforening Carla Tønder Jessing, der har siddet med i "Udvalget om ligestilling i dagtilbud og uddannelse". Udvalget blev nedsat af minister for børn, undervisning og ligestilling, Ellen Trane Nørby, i maj 2016 og gjorde en rapport færdig lige inden jul. Rapporten er dog ikke offentlig-

gjort endnu.

»Jeg har kontaktet ministeriets folk, og de håber, at den kan blive lagt frem i april måned,« siger Carla Tønder Jessing og håber, at rapporten vil give ligestillingsdebatten en vitaminindsprøjtning.

Kønstraditionel vejledning

»Ligestilling handler jo om menneskerettigheder og har været på banen længe, men det er som om, det dukker

op og fylder en del i en periode og så går lidt i glemmebogen igen,« siger professor i karrierevejledning ved Universitetet i Sydøstnorge, Peter Plant. I begyndelsen af 00'erne lavede han en undersøgelse, der viste, at vejlederne ikke gjorde særlig meget ud af at udfordre de unges kønsspecifikke uddannelsesvalg. Dengang var det kun 10 procent af vejlederne, der mente, at ligestillingsperspektiver burde indgå i vejledningen, mens 70 procent mente, at vejledningen ikke kunne rykke særlig meget ved elevens kønstraditionelle valg og derfor opgav at inddrage det i vejledningen. 20 procent fandt det desuden uetisk at forsøge at påvirke de unge i en bestemt retning.

»Det er mig bekendt ikke blevet undersøgt siden, men jeg tror ikke, at tallene har ændret sig radikalt,« siger Peter Plant og tilføjer, at ligestillingsdebatten ofte har haft fokus på pigerne og deres udfordringer, men at man skal huske, at der er et køn mere.

Drengene er pressede

»Oftest diskuterer man hvilket køn, der klarer sig bedst, og i den sammenhæng halter drengene efter. De er pressede

Tema: Køn og vejledning

Carla Tønder Jessing: »Det er nødvendigt at udligne de kønsforskelle, der eksisterer, og det stiller krav til vejlederne.«

Psykoterapeut Carl-Mar: »Mændene er handicappede i forhold til at forstå og arbejde med følelser og konflikter.«

på en række områder. De bliver ikke uddannelsesparate i samme tempo som pigerne. De har større frafald i ungdomsuddannelserne, de drikker mere, kører for hurtigt, fylder mere i statistikker om ungdomskriminalitet og alt det der. Så drengene bliver let tabere,« siger Peter Plant, der synes, at både piger og drenge har en række udfordringer, så han ser gerne, at der er fokus på begge køn.

Manden taber

Psykoterapeut og forfatter Carl-Mar Møller ser manden som en taber. Specielt på det følelsesmæssige område, synes han, at drengene falder bag ud af dansen.

»Mændene er handicappede i forhold til at forstå og arbejde med følelser og konflikter. Det betyder, at de enten undertrykker egne behov og trækker sig eller tyer til vold, når de bliver udfordret på deres følelser,« siger han. Flere kvinder i mandeerhverv og en højere grad af ligestilling ser han som en af vejene frem.

»Høj grad af ligestilling giver en bedre samfundsøkonomi, og hvis drengene er mere sammen med pigerne, lærer de mere om sig selv og deres følelser, og så er det jo også sjovere, når begge køn er sammen,« siger han og tilføjer, at hvis vejledningen skal være med til at ændre på kønsstereotyperne kræver det, at vejlederne har rigtig god tid til

at udfordre de unges forestillinger.

»Og så er det vigtigt, at man bliver vejledt af en af sit eget køn,« siger han.

Peter Plant påpeger dog, at der ikke er belæg for, at vejlederens køn skulle have betydning for vejledningens kvalitet.

»Det handler mere om den enkelte vejleders tilgang til arbejdet, og i forhold til køn er det vejlederens evne til at se bag om sine egne stereotype opfattelser, der er vigtig,« siger han.

Uddannelse er ikke en kamp

Tendensen til at fremstille drengene som tabere i uddannelsessystemet, sådan som det ofte fremstilles i den offentlige debat, giver dog ifølge CE-FU-rapporten "Drenge og piger på ungdomsuddannelserne" fra 2013 ikke den store mening.

// Jeg har kontaktet ministeriets folk, og de håber, at rapporten kan blive lagt frem i april måned. Jeg håber, den kan være med til at give ligestillingsdebatten en vitaminindsprøjtning.

CARLA TØNDER JESSING

»Hele retorikken om vindere og tabere er med til at tegne et billede af uddannelse som en konkurrence, hvor nogle unge dømmes inde og andre ude. Uddannelse og betydningen af uddannelse er meget mere kompleks end det – både for den enkelte og for samfundet,« hedder det i rapporten, der påpeger et behov for i stedet at have fokus på, hvad der skal til for at motivere og inkludere flere unge af begge køn i uddannelsessystemet.

Carla Tønder Jessing er enig i rapportens betragtninger. Hun synes, det er for simpelt udelukkende at kigge på kønnet, da en række andre faktorer som for eksempel socioøkonomisk baggrund også spiller ind.

»Ifølge Harriet Bjerrum Nielsen er forskellene indenfor det enkelte køn for eksempel langt større end forskellene mellem kønnene,« siger hun og peger på, at det i den sammenhæng er vigtigt, hvilken kønsopfattelse, man opererer med.

Biologi eller konstruktion

»I "Udvalget om ligestilling i dagtilbud og uddannelse" diskuterede vi kønsopfattelser. Og forstås kønnet udelukkende som noget biologisk, levnes der for mig at se ikke plads til at ændre på, hvordan den aktuelle situation er,« siger Carla Tønder Jessing. I modsætning til den biologiske opfattelse kan man se køn som en social konstruktion. Her >>>

er det udtalte såvel som udtalte forventninger, der bestemmer, hvordan vi opfatter køn, og det er derfor muligt at påvirke og ændre vores måde at betragte kønet på.

»Der var ikke enighed i udvalget, men alle var enige om, at det er nødvendigt at udligne de kønsforskelle, der eksisterer,« siger hun. Noget, der blandt andet stiller krav til vejlederne.

Blinde pletter

»Det er vigtigt, at vejlederne er deres egne kønsopfattelser bevidst, at de er opmærksomme på egne blinde pletter, og selvfølgelig også de vejledtes kønsstereotypiske opfattelser,« siger Peter Plant. Han synes desuden, man skal være opmærksom på, om de materialer, man bruger i vejledningen, er kønsneutrale.

»For eksempel kunne man godt være mere opmærksom på de aktiviteter,

der er en del af faget uddannelse og job,« siger han. Arbejdet med at udfordre de unges kønsopfattelse egner sig efter hans mening særdeles godt til de kollektive vejledningsaktiviteter.

»Men selvfølgelig bør det også være en del af den individuelle vejledning, ligesom det bør være en del af praktikken,« siger han.

Danmarks vejlederforening støtter anbefalingerne

Carla Tønder Jessing fortæller, at man i "Udvalget om ligestilling i dagtilbud og uddannelse" konkret diskuterede at udvide praktikken til to uger på 8. og 9. klasse,

»Det kunne måske være med til at gøre det lettere at udfordre de unges kønsstereotyper, fordi de så er i praktik i flere erhverv, og under alle omstændigheder bør vejlederne også i forhold til praktik udfordre de unges

// Det er vigtigt, at vejlederne er deres egne kønsopfattelser bevidst, at de er opmærksomme på egne blinde pletter, og selvfølgelig også de vejledtes kønsstereotypiske opfattelser.

PETER PLANT

kønsspecifikke valg,« siger hun og forklarer, at Danmarks Vejlederforening støtter alle udvalgets anbefalinger.

»Desværre er rapporten længe undervejs og endnu ikke offentliggjort, men generelt opfordrer den til, at de unge udfordres på deres kønsopfattelse i alle de vejledningsaktiviteter de

UNGDOMSHØJSKOLERNE
VED AARHUS OG RIBE
FOR 16-19 ÅRIGE
WWW.UNGDOMSHOJSKOLE.DK

HVAD ER EN UNGDOMSHØJSKOLE?

En Ungdomshøjskole er en alment dannende skole for unge, der ønsker at fordybe sig i kreative, teoretiske eller praktiske fag. Her kan de finde ud af, hvad de har lyst til, er gode til og lære sig selv bedre at kende. En højskole er en fri skoleform uden eksamener, men med en lang tradition for at ruste unge mennesker til livet og til at indgå i forpligtende fællesskaber.

VENSKABER OG VEJLEDNING

Højskoler er kostskoler, hvor man kommer meget tæt på hinanden og lærer sig selv bedre at kende. Der opstår stærke venskaber, og der er også tid til fortrolige snakke imellem elever og undervisere. Under opholdet er der professionel og kyndig uddannelsesvejledning. Det sociale og faglige miljø er intenst, og underviserne er engagerede og møder eleverne i øjenhøjde. Det ruster de unge til at tage de valg efter opholdet, som er de rigtige for dem. Rigtig mange af vores elever kommer videre i uddannelse efter et ophold hos os.

Peter Plant: »Ofte diskuterer man hvilket køn, der klarer sig bedst, og i den sammenhæng halter drengene efter. De er pressede på en række områder.«

møder, at det blandt andet sikres ved at forpligte vejledningsinstitutionerne i højere grad end nu til at arbejde for ligestilling og ved at foreslå en række aktiviteter for de institutioner, der varetager vejledningsrelaterede opgaver,« siger hun og tilføjer, at ligestilling også bør fylde mere i vejlederuddannelserne.

En del af uddannelsen

»Vejlederne skal klædes bedre på til arbejdet med ligestillingen,« siger Carla Tønder Jessing. Hun ser gerne, at man indfører emner om kønsopfattelse som obligatoriske på både master- og diplomuddannelserne.

»Det blev diskuteret i udvalget, og vi

støtter helt klart et sådant forslag. Og så skal vi også kigge lidt på vores egen forening,« siger hun.

Kigge nærmere på foreningens formål

»I Danmarks Vejlederforening har vi ikke udformet vores formål med et særligt blik på kønsopfattelsen. Så vi skal have gennemgået foreningens formål og rettet det til, hvor det er nødvendigt,« siger Carla Tønder Jessing. Hun håber, at udvalgets rapport snart bliver offentliggjort og ser gerne, at den kan være med til at skyde en proces i gang, der kan rykke ved det kønsopdelte arbejdsmarked og måske endda være med til at fremme ligeløn.

LIGESTILLINGSLOVEN

skal sikre, at mænd og kvinder behandles lige både i det offentlige og i det private erhvervsliv. Loven forpligter også alle offentlige myndigheder til at arbejde for at fremme ligestilling.

§ 1 beskriver formålet med loven

”Lovens formål er at fremme ligestilling mellem kvinder og mænd, herunder lige integration, lige indflydelse og lige muligheder i alle samfundets funktioner med udgangspunkt i kvinders og mænds lige værd. Lovens formål er desuden at modvirke direkte og indirekte forskelsbehandling på grund af køn samt at modvirke chikane og sexchikane”.

§ 2 forbyder kønsdiskrimination

”Ingen må udsætte en anden person for direkte eller indirekte forskelsbehandling på grund af køn. En instruktion om at forskelsbehandle en person på grund af køn betragtes som forskelsbehandling”.

§ 4 pålægger offentlige myndigheder at arbejde for ligestilling

”Offentlige myndigheder skal inden for deres område arbejde for ligestilling og indarbejde ligestilling i al planlægning og forvaltning”.

Kilde: dr.dk/skole

Plads til at være

www.tolneefterskole.dk

Tolne
efterskole

Sport
Ridning
Landbrug
Musik
Kunst/håndværk
Drama/bevægelse

Tlf. 98930511

Plads til at lære

It/medie
Køkken
Bygge/anlæg
Motor/metal
Natur
Botræning

kontakt@tolneefterskole.dk

STUDIETURE

VI PAKKER JERES BAGAGE MED TRYGHED OG MULIGHEDER

”

Det var ikke en studietur, men paradiset...

Studerende fra
Nykøbing Katedralskole

Må vi være med til at skabe de bedste rammer for jeres næste studietur? RING TIL OS PÅ 8723 1240

Berlin/
Dresden/Prag

fra kr. 1.355

Toscana

fra kr. 1.595

Firenze/
Rom

fra kr. 2.595

Washington

fra kr. 4.195

Beijing/
Shanghai

fra kr. 6.295

Sydafrika m.
Durban

fra kr. 7.995

Niels Peter Nielsen
Skoleafdelingen

UNITASREJSE.DK
facebook.com/unitasrejser
instagram.com/unitasrejser
linkedin.com/unitasrejser

UNITAS REJSE
Glarmestervej 20 A
DK 8600 Silkeborg
+45 8723 1240
rejser@unitas.dk

**PRAKTISK/MUSISK OG PRØVEFRI
SPECIALEFTERSKOLE**

Kollegievej 5B
Nr. Nissum
7620 Lemvig
tlf. 9789 1177
post@fenskaer.dk

Læs mere på vores hjemmeside:
www.fenskaer.dk

BERLINSPECIALISTEN

**Vi er specialister på
grupperejser til Berlin**

Berlin 4 dage/3 nætter

Inkl. morgenmad, ophold
i flersengsværelser på
valgt indkvartering
samt bus t/r

fra kr. 790

pr. person

www.berlinspecialisten.dk

Lillehøjvej 2 • 8600 Silkeborg
Tlf. 8646 1060 • info@berlinspecialisten.dk

Tronsø Efterskole & Fri Fagskole

TronsøSkolen, der i forvejen drives som en Fri Fagskole, forventer med en godkendelse fra ministeriet, at blive en kombinationsskole der også indeholder efterskole fra august 2017.

TronsøSkolen er et naturligt valg for unge, der er nysgerrige på hvordan en praktisk vej til ungdomsuddannelse kan forløbe, uanset om frem-

tiden skal være på et gymnasium eller på en erhvervsuddannelse.

TronsøSkolen tilbyder skoleophold – med 9. eller 10. klasse eller som erhvervslinje indenfor følgende retninger:

- Gokart
- Teknik / auto
- Heste – Tronsø Equestrian
- Turisme, oplevelser og gastronomi
- Landbrug

Kontakt skolen og få en aftale om rundvisning.

GOKART

For dig der i forvejen kører gokart og ønsker at udvikle dit talent og dyrke din interesse for gokart.

HESTE – TRONSØ EQUESTRIAN

For dig der overvejer de hestefaglige uddannelser berider, ridepædagog, ridelærer/ træner, hestemasør - eller som talentudvikling for dig, der dyrker konkurrence.

TEKNIK/AUTO

For dig der tænker på at blive smed, mekaniker, ingeniør, maskinoperatør, elektriker, maskinmester eller lignende.

TURISME, OPLEVELSER OG GASTRONOMI

For dig der har interesse i oplevelses-/turistbranchen.

Efter et år på Erhvervslinjen har du mulighed for at starte på Grundforløb 2 på en erhvervsuddannelse.

LANDBRUG

For dig der har interesse i landbruget, og er klar til et år, hvor fagligheden er i højsædet.

TronsøSkolen

Tronsø Parkvej 40 | 7200 Grindsted
Telefon 75 32 07 22 | mail@tronsoeskolen.dk
www.tronsoeskolen.dk

TEKST //

SVEND BROHOLM

Vejlederens faste kolummepanel består af:

Svend Broholm, uddannelsessekretær i 3F Odense
Camilla Hutter, områdechef for ungdomsuddannelserne ved EVA, Danmarks Evalueringsinstitut.
Bo Klindt Poulsen, adjunkt i vejledning på Professionshøjskolen VIA UC,
Hanne Paustian Tind, vejleder, UU Nord-vestjylland.
 De skriver på skift om løst og fast inden for vejledning.

Hvorfor har så mange offentligt ansatte et dårligt arbejdsmiljø?

Ledelsekrisen i konkurrencestaten skaber flere sygemeldinger og mindre arbejdsglæde. Håb på vej med nyt udvalgsarbejde?

Tidligere delte man sig efter anskuelser, når man besluttede sig for, hvilke partier man ønskede at støtte med sin stemme ved de demokratiske valghandlinger. De enkelte partier positionerede sig med en holdning til de aktuelle problemkomplekser, der var funderet i partiets værdipolitiske DNA. For overskuelighedens skyld blev de enkelte partier i medierne placeret på en linje, alt efter hvor venstre- eller højreorienterede de vurderedes at være.

Det var dengang, op til midten af 1990-erne, hvor der skete det skifte, at de fleste partier hævdede at befinde sig tæt på midten af dansk politik. Samtidigt med globaliseringens udbredelse og konkurrencestatens opståen, opstod det overordnede statslige styringsmantra, "Den økonomiske nødvendighed".

Nu kunne de enkelte partier ikke længe, i samme omfang som tidligere, tillade sig den luksus, at give udtryk for værdibaserede holdninger, men fremsatte holdninger, der var født af og understøttede "Den økonomiske nødvendighed".

Det betyder, at konkurrencestatens logik bestemmer den måde, hvorpå den offentlige sektor skal styres. Metoderne er top-down modeller, kvantitative styringsmål, ofte forklædt som kvalitetssikringer, og bestandige

krav om effektiviseringer. Den tænkning, der ligger til grund for dette styringsrationale, er ulykkeligtvis blevet internaliseret i både politikernes og embedsmændenes bevidsthed, som en indiskutabel sandhed, der uanfægtet kan bestemme mål og metoder i den offentlige administration.

Det betyder at velfærdsstatens værdier, som tryghed, fællesskab, solidaritet, og lighed, kommer i et modsætningsforhold til konkurrencestatens fokus på individualisme, kvantitet frem for kvalitet, og ulighedsskabende handle måder.

Den styringsfikserede ledelse, der gennem de seneste år har bredt sig inden for den offentlige administration, er karakteriseret ved, at det ikke længere er nødvendigt, at ledelsen har fagligt kendskab til det område, de skal lede, hvis blot de er ledere med stort L, der ufortrødent træffer de nødvendige beslutninger.

Fagprofessionelle på et sidespor

Heroverfor står de fagprofessionelle, det være sig sygeplejersker, lærere og socialrådgivere, der qua deres uddannelser og arbejds erfaringer ofte har nogle klare opfattelser af, hvordan de bedst kan løse deres opgaver i overensstemmelse med velfærdsstatens sæt af værdier.

// Når der er lav social kapital på en arbejdsplads, er der typisk et dårligt arbejdsmiljø, lav produktivitet og et stort antal stressbetingede sygdomsmeldinger.

De fagprofessionelle bliver i stadig mindre omfang inddraget i de offentlige institutioners beslutningsprocesser, men bliver mødt med diktater og ordrer, der er udsprunget af konkurrencestatens logik. Denne udvikling er et frontalangreb på de arbejdsmiljøer, der har været karakteriseret af en høj grad af social kapital, der er kendetegnet ved gensidig tillid, retfærdighed og samarbejde om kerneopgaven. Når man som medarbejder har stor indflydelse på arbejdets indhold og tilrettelæggelse giver det en større arbejdsglæde og en større produktivitet.

Omvendt, når der er lav social kapital på en arbejdsplads, er der typisk et dårligt arbejdsmiljø, lav produktivitet og et stort antal stressbetingede sygdomsmeldinger.

Flere belastes psykisk

Vi oplever i Danmark, i lighed med de fleste lande i vesten, en bekymrende stigning i antallet af medarbejdere, der har det tiltagende psykisk dårligt, hvor det ofte resulterer i langvarige stressbetingede sygdomsmeldinger.

På den baggrund er det forståeligt og prisværdigt, at Akademikernes Centralorganisation (AC) har nedsat et ekspertpanel, der har fået i opdrag at undersøge, hvordan det sociale og organisatoriske arbejdsmiljø kan forbedres på de danske arbejdspladser, så vi får et langt lavere stressniveau, bedre forebyggelse og ledelse på arbejdspladserne i den offentlige og private sektor.

Denne opgavebeskrivelse tyder på, at der er et skifte på vej, hvor der ikke alene fokuseres på den enkelte stresssygemeldte medarbejder, men også på de bagvedliggende organisatoriske og arbejdsmiljømæssige rammer, der bærer et tungt ansvar for, at et stigende antal personer mistrives på deres arbejde.

Hvis jeg skulle give et råd til ekspertpanelet, for at de kan kickstarte deres arbejde, vil det være at læse bogen "Ledelseskriser i konkurrencestaten", skrevet af Lars Bo Kaspersen og Jan Nørgaard, der eksemplarisk og tydeligt beskriver konkurrencestatens modproduktive styringsformer.

Forbereder dig til fremtiden

Efterskolen Østergård er en efterskole for elever med særlige forudsætninger for læring. Hos os vægter vi de praktiske, kreative og musiske fag, hvor de bærende elementer i vores pædagogiske arbejde er struktur og forudsigelighed.

På Efterskolen Østergård arbejder vi ud fra værdierne respekt, tryghed, ansvar og ligeværd.

Gennem mange års erfaringer har vi skabt et trygt læringsmiljø, hvor glæden, trivslen og fællesskabet er i centrum. Det sikrer,

at eleverne udvikler personlige, sociale og faglige kompetencer.

Vores målsætning med eleverne er, at de skal udvikle alsidige evner som mennesker og medborgere. Vi forbereder vores elever til fremtiden.

"En oplevelse for livet"

Scan koden for at besøge siden for kommende elever.

EFTERSKOLEN ØSTERGÅRD

Østergårdstræde 42, 4735 Mern
Tlf. 55 39 61 30
www.efterskolenostergaard.dk

Vi giver dig styrke, selvtillid og et lækkert år!

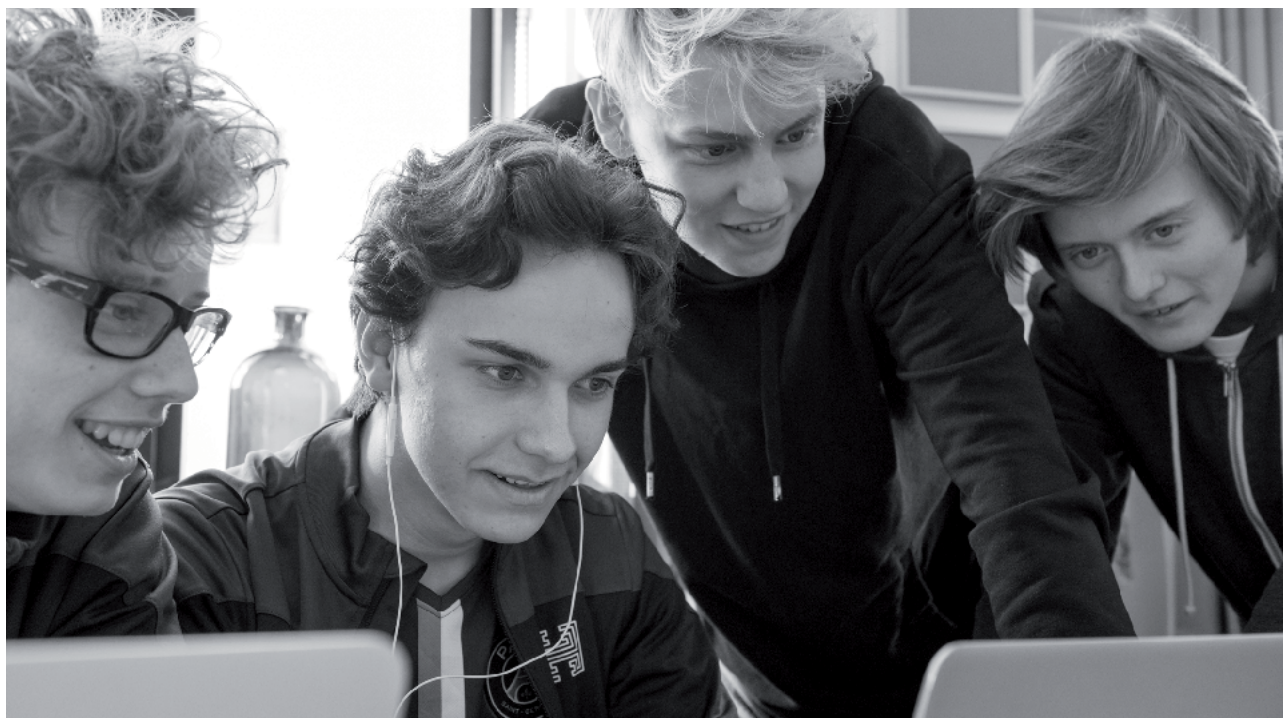
Skolen henvender sig til specialundervisningselever der er bogligt interesserede. Alder fra 8. til 11. klasse.

Vi har bl.a. dansk og matematik med afgangsprøve. Masser af kreative fag, friluftsliv, rollespil, sport og 8 spændende liniefag.

For mere information - ring eller tjek vores hjemmeside.

Ragebølskovvej 3 - 6400 Sønderborg
Tlf: 74 48 70 80 - www.dybbolefterskole.dk

IT - KRØLLEDE HJERNER

Læringsprofilen er for dig der kan lide at arbejde med IT, opfindelser og udvikling
- læs mere på halvorsminde.dk

ULSTRUP EFTERSKOLE

**En praktisk og prøvefri
efterskole for elever
med særlige behov.
Boglig og praktisk undervisning**

www.ulstrup-efterskole.dk
e-mail:
kontor@ulstrup-efterskole.dk
Tlf: 59 31 53 45

Uddannelses-, beskæftigelses- og botilbud til unge med særlige behov

Munkegården er en helhedsorienteret socialpædagogisk institution placeret midt i Danmark. **Linjeværksteder:** Træ; Køkken; Orangeri med heste; Landbrug; og Motor- & Metal.

- STU (Lov 564)
- Særligt tilrettelagte beskæftigelsestilbud (LAB §32)
- Bo-del med botræning (SEL §107)
- Kollegieboliger til unge, der kan klare sig i egen bolig
- Beskyttet beskæftigelse (SEL §103)
- Aktivitets- og samværstilbud (SEL §104)
- Socialpædagogisk Støtte (SEL §85)
- Ressourceforløb

Scan koden og se film
om vores linjeværksteder
www.munkegaarden.dk

kontor@munkegaarden.dk | tlf. 6444 1383

KONFERENCE 20. APRIL 2017 PÅ GYLING EFTERSKOLE

B E R N L Æ R I N G

BEDRE LÆRING FOR UNGE ORDBLINDE

**Konference med fokus på vidensdeling
blandt undervisere og andre fagpersoner
med tilknytning til unge ordblinde**

- Ny inspiration og unikke netværksmuligheder
- Spændende oplæg og et stort udbud af workshops
- Mød førende eksperter, politikere og undervisere med specialviden om ordblinde

Find hele
programmet på
ordbl.dk

Betal og tilmeld dig med det samme her
www.billetto.dk/ordblindeefterskolerne

Arrangeret af netværket af ordblindeefterskoler
i samarbejde med Huset Jandorf

Ord·blin·de
EFTERSKOLERNE

TEKST //

MIRIAM DIMSITS OG RANDI BOELSKIFTE SKOVHUS,
PROGRAM FOR KARRIEREVEJLEDNING, VIA UNIVERSITY COLLEGE

Vejledning i fællesskaber i Newcastle

Projekt sender ni ud af ti udsatte unge videre i beskæftigelse eller uddannelse

I begyndelsen af februar måned besøgte vi en NGO i Newcastle, Justice Prince, som arbejder med vejledning i fællesskaber i boligområdet Longbenton.

Longbenton er et boligområde, hvor der bor mange borgere, som lever under vanskelige betingelser, forstået som arbejdsløshed gennem flere generationer, fattigdom, ingen uddannelse, analfabetisme, stof og alkoholproblematikker samt dårligt fysisk og psykisk helbred.

Justice Prince er drevet af søstre Julie Cruddas og Karen Jane Clark, som selv er opvokset og bor i området. De har selv nået et højt uddannelsesniveau, og har altid talt om, at når de ville få muligheden for det, ville de arbejde med "at give noget tilbage" til deres boligområde. Efter at have arbejdet i forskellige internationale organisationer og projekter besluttede de at danne Justice Prince som en organisation, der hjælper udsatte borgere.

Grundlaget for Justice Princes arbejde er empowerment og kritisk teori. De tager udgangspunkt i borgernes stemmer og deres oplevelser af at være ekskluderet fra det omkringliggende samfund. Målet er at forstå problemerne fra borgernes perspektiv og med dette afsæt støtte borgerne i selv og i fællesskab at udvikle meningsfulde handlinger som bidrager til borgernes oplevelse af kontrol og autonomi i deres hverdag.

Working roots

Et eksempel på, hvordan Justice Prince arbejder med vejledning i fællesskaber er Working Roots. Unge i Longbenton inviteres til at arbejde for KIER som er et internationalt selskab, der arbejder med byggeri og vedligehold af bygninger i området. Opgaverne kan være at ordne og vedligeholde haverne i det sociale boligbyggeri, at bygge og

vedligeholde hegn, at gøre rent i ejendommene, samt male og tapetsere lejlighederne.

De unge arbejder i sjak á fire unge og en sjakleder med en håndværksmæssig baggrund. Denne arbejder sammen med de unge, leder arbejdet og støtter de unge. De unge deltager i programmet fem dage om ugen og får en ugeløn for deres indsats. En af ugens dage får de undervisning i engelsk og matematik, ligesom de på ugentlig basis mødes med deres mentor fra Justice Prince, som har fokus på at understøtte de unges forståelse af og refleksioner over sig selv, andre og deres deltagelse og muligheder i lokalsamfundet og samfundet som hele.

Erasmus+ // Opgaverne kan være at ordne og vedligeholde haverne i det sociale boligbyggeri, at bygge og vedligeholde hegn, at gøre rent i ejendommene samt male og tapetsere lejlighederne.

Målgruppen for projektet er udsatte unge i aldersgruppen 16-18 år i problemer og som ingen lærere og socialarbejdere har set eller været i kontakt med i en længere periode. De unge er ofte kendt af politiet evt. med domme til ungdomsfængsel.

Den enkelte unge deltager i projektet i et år. De unge har et højt fremmøde og en høj gennemførelsesprocent. Ni ud af ti unge går videre i ordinær uddannelse eller beskæftigelse.

Forskelligheder og ligheder

Vi har lært Justice Prince at kende

de igennem deltagelse i forskellige arbejdsituationer opnår færdigheder, engagement, selvtillid og interesse, der retter sig mod at gennemføre en uddannelse. Det har været interessant for os at få indsigt i, hvordan to projekter uafhængigt af hinanden har udviklet indsatser med mange fællestræk ift. målgrupper, der ligner hinanden.

Hvis du vil vide mere om Justice Prince og Byggepladsen, så følg linksene nedenfor.

www.justiceprince.co.uk/

www.aaps.dk/vaerksteder/

byggepladsen/

KONSEKVENSPÆDAGOGISK EFTERUDDANNELSE

GØR DIN UNDERVISNING HANDLINGSORIENTERET

TAMU tilbyder konsekvenspædagogiske kurser og efteruddannelse for undervisere, der i handling vil skabe sammenhæng mellem unges faglige og sociale læring.

KONSEKVENSPÆDAGOGIK er en praksisbaseret pædagogik med rod i eksistensfilosofien. Udgangspunktet er at opbygge sociale handlingskompetencer hos deltageren, så han eller hun bliver bedre rustet til at overskue og tage ansvar for konsekvenserne af sine handlinger. Konsekvenspædagogikken er oprindelig udviklet i TAMU, men anvendes i dag i både vejledningsinstanser, fængsler, gymnasier, erhvervsuddannelser og grundskoler i hele norden.

KONSEKVENSPÆDAGOGIK 1 30 ECTS

26.500 kr.

4 internatmoduler + eksamen

27. nov 2017 – 24. apr 2018

Alle kurser foregår på **VITSKØL KLOSTER** i nordjylland, som til dagligt drives af TAMU.

Yderligere information og tilmelding på **TAMU.DK** eller gennem pædagogisk udviklingskonsulent Kristian Sørensen på 3525 0348 eller kristian.g.sorensen@tamu.dk

WWW.TAMU.DK

INTRODUKTIONSKURSUS I KONSEKVENSPÆDAGOGIK

5000 kr. inkl. forplejning

2 dage med overnatning

15. - 16. maj 2017

KONSEKVENSPÆDAGOGISK VEJLEDNING

5000 kr. inkl. forplejning

2 dage med overnatning

4. - 5. sep 2017

KONSEKVENSPÆDAGOGIK DER VIRKER

6750 kr. inkl. forplejning

3 dage med overnatning

4. - 6. dec 2017

UDDANNELSE MED VILJE

ARBEJDE MED FREMTID

PÆDAGOGIK MED HANDLING

TEKST //

RASMUS KJÆR, PÆDAGOGISK UDVIKLINGSCHEF I TAMU

Hvordan får vi den store gruppe af unge ledige inkluderet i arbejdsstyrken? Det spørgsmål bliver stadig mere relevant. I anbefalingerne fra undervisningsministeriets ekspertudvalg er der lagt op til, at 10 pct. af en ungdomsårgang skal i arbejde før uddannelse. Den anbefaling giver mening. Opsvinget på arbejdsmarkedet har skabt stigende beskæftigelse i den private sektor, og der er allerede meldinger om begyndende mangel på kvalificeret arbejdskraft på det timelønnede område. Spørgsmålet er så, hvordan vi gennem vejledning og uddannelse bedst støtter disse unge i at blive parate til et arbejdsliv.

De bløde kompetencer er benhårde

Uddannelsespolitisk set har vi i for mange år gjort unges præstation i uddannelse og arbejdsliv til et spørgsmål om det formelle kompetenceniveau. Men hvad med de sociale kompetencer, som skaber grundlaget for at fastholde sig i arbejde under omorganiseringer og konjunkturændringer? For de 186.000 unge under 30 år, som ifølge Arbejdernes Erhvervsråd, hverken er i job eller uddannelse, rækker udfordringerne langt ud over det faglige. Deres udfordringer er først og fremmest, at de ikke formår at tilpasse sig de sociale krav, som knytter sig til faglige miljøer. Hverken i uddannelse eller på arbejdspladsen.

Det er på tide, at vi i vejledningen indser, at de kompetencer, vi normalt anser for bløde, er benhårde. Emma Garcia fra Economic Policy Institute har i en stor international metaundersøgelse konkluderet, at non-kognitive kompetencer som ansvarlighed og respekt er det vigtigste grundlag for succes i arbejdsliv. Det samme gælder for Miriam Gensowski fra Københavns Universitet, der for nylig har vist, at en række kompetencer som vedholdenhed, tålmodighed og selvkontrol er afgørende for at lære noget fagligt i skole og uddannelse overhovedet.

Konsekvenspædagogisk tilgang

Et eksempel herpå er Khalid Mohammud. Khalid gennemførte sidste

Manglende sociale kompetencer har hårde konsekvenser

Rasmus Kjær:
Vejlederne skal kortlægge sociale kompetencer, da de er vejen ind til arbejdsmarkedet.

år en brancherettet metaluddannelse i TAMU, hvor vi med et konsekvenspædagogisk udgangspunkt vejledte ham i selv at opbygge sociale handlingskompetencer. Khalid bidrog hver dag til reelle leverancer til eksterne kunder. Det stillede krav om, at han kunne samarbejde, modtage ordre og fastholde koncentrationen i pressede perioder. Undervejs blev der vejledningsmæssigt fulgt op med både individuel, kollektiv og spontan vejledning, der handlede om, hvordan Khalid på endnu bedre vis kunne spille sig ind i det faglige fællesskab.

Forløbet gjorde ikke Faisal til faglært, men sikrede, at han erhvervede sig en række kompetencer som selvhjulpenhed, ansvarlighed, troværdighed, samarbejdsvilje, modtagelighed og respekt. Derfor kom Khalid direkte i job efter TAMU.

Da der kort efter blev foretaget en større fyringsrunde på arbejdspladsen,

// Jeg spiller guitar og skriver musik, så der er også en guitar på kontoret, og jeg giver gerne et nummer, hvis det kan løsne stemningen.

havde det været naturligt at afskedige den nye ufaglærte medarbejder. Men sådan gik det ikke. Khalid havde imponeret sin arbejdsgiver ved let at kunne indgå i nye opgaver og det betød helt uventet, at det var Khalid og ikke de faglærte kollegaer, som fik lov at beholde jobbet.

Det starter med vejledningen

Vi skal passe på, at vi i jagten på faglærte kompetenceniveauer, mister blikket

for de unge, som med en kombination af sociale kompetencer og løbende opkvalificering kunne blive en fast del af den danske arbejdsstyrke. Det kræver, at vi i vejledningen af de unge systematiserer arbejdet med sammen med de vejledte at få overblik over de sociale kompetencer, som gør vejen ind i arbejdslivet mulig. Det skal være kompetencer, som betyder, at den enkelte hele tiden overvejer konsekvenserne af de handlinger han eller hun træffer. Både for sig selv og andre.

Hvis ikke de unge aktivt overvejer, hvordan de vil indgå i et samspil med andre, vil de blive ved med at leve på kanten. Hvis ikke disse overvejelser er naturlige at bringe ind i vejledningsarenaerne, mister vejledningen det dannende element, som handler om at overveje sig selv og sine handlinger i forhold til den sociale omverden. Jeg gør noget ved verden, som gør noget ved mig.

Helle for fællesskab og udvikling

Efterskoleophold for sent udviklede unge

Kom og vær en del af vores fællesskab og mød nye venner.

Du møder en prøvofri skole med praktiske og kreative værksteder og hvor vi sammen har fokus på din personlige udvikling og livsglæde.

Læs meget mere om vores tilbud på:
www.efterskolenhelle.dk

for at komme videre

En ny chance - en unik mulighed

HjælpeGuide

Nyt STU-tilbud på Efterskolen Helle

HjælpeGuide er et flerårigt forløb for unge med interesse for turisme og service. Der er bopligt, og gennem undervisning, bo- og jobtræning samt individuel vejledning hjælpes den unge på rette vej - mod en meningsfuld tilværelse.

HjælpeGuide optager fire unge årligt, og der er optagelse året rundt.

Yderligere information, tlf. 8638 4466

HjælpeGuide

Efterskolen Helle, Dyrehavevej 28, 8500 Grenaa.
www.efterskolenhelle.dk

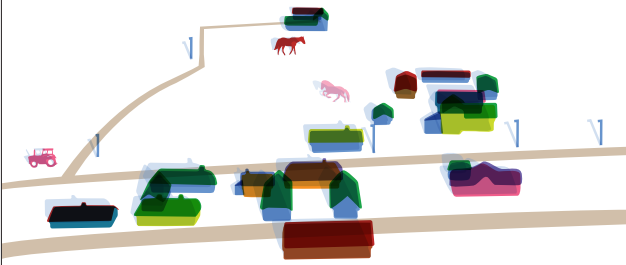
PLADS TIL AT VÆRE LYST TIL AT LÆRE

ÆRØ EFTERSKOLE

På Ærø Efterskole kan alle være med. Vi er en efterskole med praktiske værksteder og vægten på trygt fællesskab.

LÆS MERE PÅ
WWW.AEROE-EFTERSKOLE.DK

TRANDERUPGADE 59
5970 ÆRØSKØBING

TLF.: 62 52 17 24
AEROE@AEROE-EFTERSKOLE.DK

TEKST //

3 X R: RIE THOMSEN, RANDI SKOVHUS OG RITA BUHL

Rie Thomsen: Forskningsenheden i vejledning, DPU, Aarhus Universitet. Ph.d. i karrierevejledning.

Randi Boelskifte Skovhus: Lektor på VIA, underviser på Diplomuddannelsen i uddannelses-, erhvervs- og karrierevejledning. Ph.d. studerende på Institut for Uddannelse og Pædagogik, Aarhus Universitet.

Rita Buhl: Lektor på VIA, underviser på Diplomuddannelsen i uddannelses-, erhvervs- og karrierevejledning.

Ekspertudvalget mangler indblik i vejledningens faglighed

Der mangler fokus på vejlederprofessionens vidensgrundlag, etik og kultur i forslagene til bedre veje til en ungdomsuddannelse

Ekspertgruppen om bedre veje til en ungdomsuddannelse har præsenteret sine anbefalinger til regeringen. Materialet består af en hovedrapport "Bedre veje til en ungdomsuddannelse – anbefalinger til regeringen" samt ni underliggende rapporter udført af Finansministeriet, EVA, KORA, SFI, QVARTZ og EPINION.

Det er et meget omfattende materiale, som ligger til grund for ekspertgruppens anbefalinger. Vi har valgt at gøre nedslag i materialet ud fra et vejledningsperspektiv. Det gør vi, fordi anbefalingerne, hvis regeringen vælger at følge dem, får stor betydning for Ungdommens Uddannelsesvejledning, som vi kender det i dag. Et forslag er nemlig, at Ungdommens Uddannelsesvejledning (UU) nedlægges, og at der i stedet etableres en kommunal ungdomsindsats. Dette dog uden at der i rapporten nævnes noget om UU's arbejde i grundskolen med f.eks. kollektiv vejledning.

Definition af vejledning?

Når vi laver nedslag i et vejledningsperspektiv, må vi først klarlægge, hvilken forståelse af vejledning ekspertgruppen og de bidragende aktører anvender. Der er som bekendt forskellige forståelser af og teorier om vejledning,

nøjagtig som det gør sig gældende inden for læring, pædagogik, økonomi mv. For interesserede læsere uden for vejledningsfeltet kan vi oplyse, at der f.eks. er match, udvikling og læringsforståelser. Det vil derfor også være forventeligt, at ekspertgruppen, hvis begrebet 'vejledning' tages i anvendelse, definerer sin forståelse af vejledning.

I hovedrapporten fremkommer ordet vejledning 100 gange. Det tætteste, vi kommer på en definition, skal findes i bilagene til hovedrapporten s. 211, hvor der står:

"UU og jobcentre udbyder forskellige tilbud, som har til hensigt at styrke de unges afklaring og målretning mod uddannelse og job. Det kan f.eks. være intensive vejledningsforløb, hvor de unge i regi af UU deltager i et forløb af nogle få ugers varighed, hvor de styrker deres selvindsigt og kompetencer til at træffe valg".

Men en egentlig faglig beskrivelse af vejledning med udgangspunkt i den omfattende nationale og internationale litteratur, der eksisterer på vejledningsfeltet, findes ikke i ekspertudvalgets rapport.

Da vejledning som bekendt er en praksis, som har stor politisk bevågenhed, har OECD allerede i 2004 udgivet bogen "Career Guidance – handbook

for policymakers", som også er oversat til dansk.

For at være helt sikre på, at vi ikke havde overset en væsentlig og grundig behandling af vejledning som fagligt felt, gik vi igennem delrapporterne, uden at vi her blev mødt af et større overblik over feltet. Tværtimod kan vi konstatere, at litteraturgennemgangen, publiceret som delopgave 2 med titlen "Bedre veje til ungdomsuddannelse. Indhold værktøj og metoder", forklarer, at:

"Idet litteraturstudiet med udgangspunkt i spørgsmålene har haft til formål at dække et forholdsvist bredt område, når studiet ikke i dybden med viden inden for alle relevante underområder, det gælder f.eks. vejledningsområdet og det pædagogiske/didaktiske felt med beskrivelser af f.eks. klasserumskultur, læringsforståelser og inkluderende undervisningstilgange".

Det finder vi naturligvis trist.

Hvor er to centrale undersøgelser om vejledning?

Uvist af hvilke årsager styrer litteraturstudiet uden om omfattende international litteratur og forskning på vejledningsområdet. Vi bemærker også, at to helt centrale danske undersøgelser ikke refereres. Den ene er SFI's undersøgelse af interventionseffekter af Ungdommens Uddannelsesvejledning med titlen: "Increasing the admission rate to upper secondary school: the case of lower secondary school stu-

dent career guidance" fra 2012, hvor konklusionen er, at både for danskere og for immigranter har vejledningsreformen fra 2003 haft en positiv effekt på overgangen til ungdomsuddannelse. For etnisk danskere var effekten lille, mens den for danskere med anden etnisk baggrund var hele 4.0-6.3 procent point!

Den anden væsentlige danske undersøgelse, som ikke er med i grundlaget for anbefalingerne, er Dansk Clearinghouse for Uddannelsesforskning kortlægning af vejledningsforskning, som indeholder 39 internationale og primært kvantitative undersøgelser af vejledningens effekt i overgange mellem grundskole og ungdomsuddannelse. Undervisningsministeriet står bag kortlægningen og konklusionen er:

"Den personlige relation mellem vejleder/lærer og den vejledte er af væsentlig betydning, ligesom det er vigtigt, at vejledningen tager udgangspunkt i den enkeltes behov. Den personlige relation etableres i den individuelle samtale, men kan formentlig også etableres i grupper, der ledes/faciliteres af en vejleder. Den, der vejleder, skal være opdateret og kan med fordel være uddannet som vejleder. Der bør etableres samarbejder på tværs af institutioner og imellem institutioner og erhvervsliv, hvor også forældrene indgår som ressourcepersoner og personer, der involveres som væsentlige i den unges afklaringsproces. Vejledning er af størst betydning for elever fra uddannelsesfremmede miljøer, men kan ikke i sig selv betyde et brud med negativ social arv. Den vejledtes relationer til f.eks. forældre og kammerater bør medtænkes i vejledningsinterventionen (vejledningstiltaget). Dette peger på, at vejledning skal ses i helheder frem for som et forhold, der alene vedrører den enkelte uddannelsesinstitution."

Definition af karrierelæring?

I ekspertudvalgets rapport optræder flere vejledningsfaglige begreber så som mentor, intensive forløb og karrierelæring. I forhold til sidstnævnte henvises dels til projektet "Udsyn i udskolingen" og dels til projektet "Karrierelæring i gymnasiet". Men der gives ingen egentlig definition af begrebet karrierelæring, ligesom det heller ikke forankres i en vejledningsfaglig litteratur. Der står f.eks., at "Karrierelæring er et in-

ternationalt anvendt begreb, som bl.a. kendes fra de gymnasiale uddannelser. Som ord giver det misforståelser, men som begreb er det velegnet. Ordet skaber betydninger i retning af ræs og tempo. Begrebet derimod omhandler de læreprocesser, erfaringer og færdigheder, de unge tilegner sig i en mere erhvervsrettet, virkeligheds- og praksisnær tilgang." Senere i hovedrapporten fremgår det at:

"I forbindelse med vejledning er det centralt, at karrierelæring bygger på en inddragelse af de unges samlede liv med alle de betydningsfulde sammenhænge, de indgår i." (s. 84)

Her begynder en vejledningsfaglighed måske at titte frem. Det er bemærkelsesværdigt, at ekspertudvalget foreslår karrierelæring i udskolingen, men i øvrigt ikke har fokus på karrierelæring som en væsentlig og integreret del af den nye Forberedende Uddannelse.

Ekspertgruppens hovedfokus har været de unge, som benytter sig af forberedende tilbud i forbindelse med overgang til ungdomsuddannelse. Det har fået den betydning, at den almene indsats, som sker i vejledningen f.eks. samarbejdet med lærerne om karrierelæring i grundskolen, og som netop har til formål at forebygge at unge får brug for en forberedende indsats, overses. Vejledning bliver på den måde talt frem som en re-aktiv indsats, der skal hjælpe de unge, som falder fra eller ikke kan påbegynde de ordinære ungdomsuddannelser, videre. Vejledningens pro-aktive og forebyggende, almene indsats er forsvundet ud af fokus.

Vejledning som faglig profession?

Vejledning er en profession, som for alvor blev styrket i Danmark med den første egentlige lov om vejledning fra 2003, som etablerer Ungdommens Uddannelsesvejledning og Studievalg som uafhængige og professionelle vejledningscentre, hvor kravet til ansættelse er en vejlederuddannelse på diplom- eller masterniveau. Disse uddannelser indebærer bl.a. grundigt kendskab til uddannelsessystemet, arbejdsmarkedet, forskellige teorier og metoder til vejledning, vejledningens samfundsmæssige rolle og vejlederens etik og profession. Ekspertudvalget skriver flere steder, at det forventes, at etableringen af en ny kommunal ungeindsats og den forberedende uddannelse vil

medføre dannelsen af en ny profession!

Jeres anmelderteam 3xR er bekymrede over ekspertudvalgets manglende indblik i vejledningens faglighed, forskning og profession. Især fordi den helt nye undersøgelse: "Sagsbehandlerens betydning for om udsatte borgeres jobchancer" påviser en signifikant sammenhæng mellem sagsbehandlerens tro på, om borgeren kommer i job dvs. deres grundsyn og mindset og deres succes med at få udsatte borgere i beskæftigelse. I gruppen af ledige, som ikke har sagsbehandlerens tiltro, kommer kun 1 procent i job efter et år, mens det drejer sig om 27 procent i den gruppe, som sagsbehandleren tror på.

Den viden aktualiserer overvejelser over professionalismen og fagligheden i den foreslåede kommunale ungeindsats. Ekspertudvalget peger flere steder på vejledningsfagligheden som den bærende, og det bliver væsentligt også at have fokus på videreførelsen af en vejledningsprofession og en kultur, som i øvrigt afspejles i de etiske retningslinjer for vejlederprofessionen. De danske etiske retningslinjer er en bearbejdning af de internationale retningslinjer og udarbejdet af danske vejledningsfaglige foreninger (FUE) i 2006.

"Vejledningen skal varetage borgernes interesse – og skal være neutral og uafhængig af politiske interesser, institutioners interesser eller andre særinteresser. Vejledning vil altid foregå i en kontekst og vil således altid være afhængig af tid, sted, relationen mellem vejleder og borger, den institutionelle sammenhæng og de sociale og samfundsmæssige vilkår og muligheder. Fuldstændig neutralitet og uafhængighed er derfor ikke mulig, men er værdier, vejlederen skal efterstræbe ved at oppebære en bevidsthed om magt- og kontekstrelationen mellem vejleder og borger og ved at have borgerens interesser og livsudfoldelse i fokus."

Det er vigtigt at overveje, om den positive tilgang til og tro på den udsatte unge, uafhængighed af særinteresser og bevidsthed om magtforhold trives bedst i det nuværende vejledningssystem? Eller hvordan dette kan styrkes i en anderledes konstruktion? I den kommende debat opfordrer vi til at insistere på indsigt i vejlederprofessionens vidensgrundlag, etik og kultur. Vi ser, at det kun i lille grad er til stede i ekspertudvalgets rapport.

Personlig udfoldelse, fælles glæde og faglig stolthed

STU

Din uddannelse - din fremtid

Kontakt os gerne telefonisk på:

København 4041 0397 | Ringsted 4027 9111
Esbjerg 2712 5698 | Aabenraa 7463 3600

Vores afdelinger har forskellige faglinjer, så kig på
www.gladfagskole.dk og se hvad vi kan tilbyde.
Følg os også på facebook og instagram

Faglinjer på STU'en...

Teater, radio, dyrepasser, håndværker, gartner, animation,
tv, køkken, design og pedel.

Glæde og faglig motivation er i centrum på Glad Fagskole
- derfor opfordrer vi til, at du starter med **en uges gratis
praktik** så du kan se, om Glad Fagskole er noget for dig.

**glad
fagskole**

BØGEVANGSKOLEN - Vejle Fri Fagskole
- EN GOD START PÅ VOKSENLIVET

STU MED SIGTE PÅ ARBEJDE OG LIV

Vi tilbyder en samlet pakke til unge med særlige
behov.

Vores fokus ligger på at klargøre eleverne til et
selvstændigt voksenliv.

BØGEVANGSKOLEN | BØGEVANG 18 | 7100 VEJLE
TLF. 7582 1176 | MAIL@BVSK.DK | WWW.BVSK.DK

**POPPEL
GÅRDEN**

Poppelgårdens Praktiske Jordbrugsskole

For unge landbrugsnøder og andet godtfolk!
Se vores hjemmeside – eller ring til os!
Kærligst alle os på Poppelgården

Tlf. 62582838 • www.poppelgaarden.dk • ppj@poppelgaarden.org

GØDVAD efterskole

Et særligt tilbud til særlige elever

**HØJ OVER-
GANGS-
FREKVEN**

Gød vad Efterskole er for elever med særlige behov eller generelle indlæringsvanskeligheder.

Se vores resultater på www.goed.dk.

Gød vad Efterskole | Stavangervej 2 | 8600 Silkeborg
Tlf. 86 82 08 11 | info@goed.dk | www.goed.dk

STU-Ildrætsmedhjælper på Ulbølle
- en uddannelse for livet
- basis for et værdigt voksenliv

**UNGDOMSUDDANNELSE FOR
UNGE MED SÆRLIGE BEHOV**

WWW.IEU.DK • TLF. 62 20 30 77

Globale unge på erhvervsuddannelser

To-sprogede tog forældre med på brobygning

Ungdommens Uddannelsesvejledning i Brønderslev har afholdt et forløb for byens ældste tosprogs elever. 16 unge på 16-17 år, som har været i Danmark i 1-3 år, har deltaget i programmet. Eleverne går til dagligt i 10. klasse i Verdensklassen eller på 10.KlasseCenter Hedegaardsskolen, og der skal nu lægges planer for deres fremtidige uddannelsesforløb. Ugen bød besøg på Brønderslev Produktionsskole, hvor de fik rundvisning, inden de blev fordelt på de forskellige værksteder.

Ud over besøget på Produktionsskolen bød ugen på to dage på VUC og to dage på EUC Nord. VUC i Hjørring.

Elevernes forældre var inviteret til at deltage én dag på VUC og én dag på EUC Nord.

Her fik forældrene lov at se skolerne,

og de fik information om de muligheder, der tilbydes. Især viste forældrene interesse og overraskelse under besøget på de tekniske erhvervsuddannelser på EUC Nord. »Håndværkerfag er meget mere prestigefyldt og fagligt krævende her i Danmark end i Syrien,« sagde en far på arabisk til tolken.

De to UU-vejleder Lone Kronborg og Christina Julie Grøn står bag forløbet, og de deltog begge under elevernes og forældrenes besøg.

»Det har været rigtig godt, at eleverne ser de her skoler, og derved er blevet klogere på, hvad de måske skal videre til efter sommerferie. ligesom det er meget vigtigt at forældrene har fået et kendskab til uddannelserne, således de kan støtte deres unge i de fremtidige valg,« lyder det fra vejlederne.

Viborg Kommune har sammen med Mercantec og det europæiske elevudvekslingsnetværk Xarxa FP udarbejdet to animationsfilm med det formål at promovere international udveksling for danske og europæiske elever på erhvervsskolerne. Målet er at styrke elevernes muligheder for elevudvekslinger ud fra en erkendelse af, at konkret international erfaring bl.a. er et rigtig godt element for eleverne at have med videre ud i arbejdslivet.

Viborg Kommune blev i 2015 optaget i Xarxa FP, som er et netværk for 23 europæiske stor- og mellemstore byer.

Via EU's programmer findes der store muligheder for eleverne for at komme i korte længerevarende praktik mv. i et andet europæisk land, men hidtil har den knebet en del med at få danske elever til at gribe mulighederne.

Mercantec sender årligt ca. 100 elever i korte internationale og længerevarende forløb i Europa.

Syddansk kompetenceløft

Adgang til kvalificeret arbejdskraft fremhæves igen og igen af syddanske virksomheder som en af de største udfordringer, de står over for i forhold til at realisere deres vækstpotentiale. Det fremgår bl.a. af Region Syddanmarks Vækstbarometer for 4. kvartal 2016. Her havde tre ud af fire virksomheder søgt nye medarbejdere, og af disse havde 59 pct. i høj eller nogen grad oplevet rekrutteringsproblemer. I Syddanmark efterspørges der særligt visse typer af faglærte og medarbejdere med tekniske kompetencer på videregående niveau. Derfor afsætter Syddansk Vækstforum nu 25 mio. kr. til opkvalificering af syddanske virksomheders ledere og medarbejdere.

DANSK, MATEMATIK, FAGLIG
OPFRISKNING, NY START

BHS
BRANDE HØJSKOLE

Vi giver aldrig op...

HOLDSTART

FORÅR 23 uger (start januar) + EFTERÅR 19 uger (start august)

Tjek brandehs.dk - Ring 97 18 45 45

Erhvervs- og uddannelsesrettet - især for ordblinde

Brande Højskole · Herningvej 14 · 7330 Brande

Ta' 9. & 10. klasse på
DIN EFTERSKOLE I AARHUS

➤ Design & Stuff

➤ Basketball

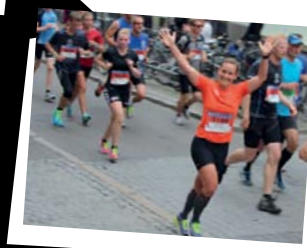

➤ Mad & Gastronomi

➤ Idræt- & Friluftsliv

➤ International

RISSKOV EFTERSKOLE .dk

Tretommervej 33 · 8240 Risskov · Tlf 8617 8511 · risskovefterskole.dk

KARISEFONDEN
STU • BOLIG • BESKÆFTIGELSE

en fælles vej
til voksenlivet

KARISE EFTERSKOLE Rønne alle 7 4653 Karise tlf. 56767400
www.kariseefterskole.dk

KARISEFONDEN Hasselvej 2 - 4 4690 Haslev tlf. 59505870
www.kariseuddannelsen.dk

STU Helhedsorienteret særlig tilrettelagt uddannelse

BOLIG Et inkluderende botilbud

BESKÆFTIGELSE I vores Socialøkonomisk virksomheder

FLOW

& HELHEDSPÆDAGOGIK

Ideen bag "Karisefonden" er, at institutionerne med udgangspunkt i fælles værdigrundlag vil danne rammen om det pædagogiske arbejde, der leder de unge fra efterskolen gennem den særligt tilrettelagte uddannelse, til et aktivt og ligeværdigt voksenliv.

Institutionernes tætte samarbejde og fælles værdigrundlag sikrer et trygt og sammenhængende flow mellem institutionerne og overgangen fra ung til voksen.

TEKST //

CATALINA KJÆR
 UDDANNELSES- OG TRIVSELSVEJLEDER, ST, AARHUS UNIVERSITET,
 SUPPLEANT TIL BESTYRELSEN FOR DANMARKS VEJLEDERFORENING

Kan man træffe et forkert uddannelsesvalg?

Med det nye uddannelsesloft oplever jeg, at mange nuværende studerende pludselig bliver i tvivl om, hvorvidt de skal færdiggøre deres igangværende studie, fordi det kan begrænse dem i deres næste uddannelsesvalg, men mest af alt på grund af angsten for, "hvad nu hvis jeg har valgt det forkerte studie"? Der kan være mange årsager til studietvivl, og jeg vil ikke forholde mig til, om uddannelsesloftet er en god eller dårlig idé. Men hellere søge dybere i forhold til om vores fokus i vejledningen er hjælpsomt for de uddannelses- og/eller vejledningssøgende, der er i tvivl.

// Ville det være mere hjælpsomt for den enkelte at kunne navigere og være i tvivlen?

Mange studerende sætter lighedstegn mellem et uddannelsesvalg og dét at lukke døre, at begrænse mulighederne. Her kan jeg ikke lade være med at spekulere på, om "det at lukke døre" og "begrænse sine muligheder" ikke er et livsvilkår? Og hvad er mest hensigtsmæssigt at gøre vejledningssøgende? Er det at blive ved med at bekræfte de studerende og/eller de uddannelsessøgende i, at det er svært at træffe valg, og at det er vigtigt at træffe det "rigtige valg" – eller er det at forsøge at gøre dem parate til at møde verden, som den foranderlige størrelse den nu engang er med mange vilkår, muligheder, stopklodser mv.? Umiddelbart det sidste, tror jeg.

Teorier om karrierekompetence og læring har vundet indpas i efterhånden mange vejledningspraksisser. Jeg oplever, at selvom jeg i min vejledningspraksis lægger vægt på at være nysgerrig på mange forskellige dele af det hele menneske, går jeg nogle gange i stå, fordi nogle vejledningssøgende i bund og grund (tror jeg) ikke inderst inde tror på, at det hele nok

skal løse sig, uanset om de vælger "forkert" i første eller anden eller tredje omgang. Jeg kan ikke lade være med at tænke på, om vejlederens iver efter at skabe reflekterende spørgsmål og dermed sætte vejledningssøgende i en valgproces er hjælpsom, hvis det grundlæggende problem er, at vejledningssøgende ikke har tillid til sit eget liv.

Som vejleder kan jeg altså blive i tvivl om, hvorvidt vi puster til ilden ved at sætte så stort et fokus på valget og valgprocessen. Vi laver foldere med reflekterende spørgsmål – og vi vil også gerne blive bedre til at kommunikere vores "hjælp til selvhjælp i valgprocessen" på web, fordi vi gerne vil nå så bredt ud som muligt. Jeg tænker på, om vi kommer til at sende et endnu større signal om, hvor svært det er at vælge, og hvor vigtigt det er at vælge rigtigt første gang? Ville det være mere hjælpsomt for den enkelte, for uddannelsesinstitutionerne og for samfundet i det hele taget, hvis vi vejledningssøgende satte større fokus på at paratgøre de uddannelsessøgende og studerende, som er i tvivl, til at finde motivation og trivsel i deres liv fremfor kun i studiemæssig sammenhæng? Ville det være mere hjælpsomt at lægge større vægt på at finde tilliden og troen i og på sig selv til at kunne mestre frustrationer, tvivl, mangel på motivation. Ville det være mere hjælpsomt for den enkelte at kunne navigere og være i tvivlen?

Verden har ændret sig. Behovene på arbejdsmarkedet ændrer sig. Vores egne og individuelle behov, interesser og drømme ændrer sig gennem hele livet. Derfor kan det godt være, at et valg af bachelor i biologi er det rigtige nu og fire år frem, men hvad så, når ens interesser ændrer sig – eller man bliver inspireret af en venindes kusine, der lige er blevet færdig som tandtekniker og pludselig føler, at det er den rigtige vej at gå? Er det hele så spildt eller har verden, ens interesser og ens drømme blot ændret sig? Og er det ikke (også) en vejleders opgave at fremme evnen til at "mestre et liv", som også inkluderer forandrings-vilkåret?

Returadresse: Danmarks Vejlederforening, Hørstykkevej 18, 8220 Brabrand

ER DINE ELEVER KLAR TIL UDDANNELSE?

Frie Fagskoler er for unge, som vil lære livspraktiske og erhvervsrettede fag inden de starter på en ungdomsuddannelse. Hos os lærer eleverne praktiske daglige livsstilskompetencer – alt lige fra at kunne stå op om morgenen til at have styr på privatøkonomien. Samtidig forbereder eleverne sig til en bestemt erhvervsuddannelse eller vælger en 10. klasse med en praktisk-kreativ profil.

friefagskoler.dk
Den praktiske vej

hej@friefagskoler.dk